

Forfatter: Heiberg, P. A.

Titel: Udrag fra Politisk Dispache

Citation: Heiberg, P. A.: "Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter", i Heiberg, P. A.: *Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter*, udg. af Otto Borchsenius ; Fr. Winkel Horn , 1884, s. 514. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibergpa01val-shoot-idm140167175723152/facsimile.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Peter Andreas Heibergs Udvalgte Skrifter

§. 7 angaar den til omtrent 2,350,000, der dog nok er vel højt. Middelbejlen imellem dem holder Thaarup i Statistiken S. 443 og Sneedorff i det anførte Skrift S. 98, der begge beregne Folketallet til 2,200,000 Mennesker. Antager jeg denne Opgave, der vel ogsaa ligger Sandheden nærmest, og repæterer de ovenfor beregnede 9 Tonder Guld over dette Folketal, saa kommer der paa hvert Individ en Kontribution af 2 Mk. 7¹¹/₁₁ St., da derimod Büschings Beregning giver et Resultat af omtrent 3 Mk. 4 St. for hvert Individ, som vel ogsaa i sin Tid her været rigtig.

Man vil maasse indvende mig, at Drefunds Told ikke betales af Nationen, men mest af Udlændingen; maasse ogsaa, at der ere mange Udgifter af afdrag, for end Pengene indløbe i Partikulær-Kassen, og at folgeligen den Netto Summa bliver meget mindre, end hvad jeg her anført. Til det første svarer jeg, at Tolden dog vel tilhører Nationen, og ikke blot Kongen; Kød den ikke ind i Kongens private Kasse, saa kom den i Statens almindelige og anvendes da til saadant Brug for Staten, at dens Borgere derved kunde erholde en forholds- mæssig Linderung i deres Skatter og Afgifter. I Henseende til den anden Punkt maa jeg anmærke, at det efter Büschings ærkelige Beregning, og saasom Tolden i de senere Tider har bergdeligen tiltaget, lader aldeles sandsynligt, at Thaarup maa have anført den Netto Summa, der indløber i Partikulær-Kassen. Hvorledes Toldkammerets Embedsmænd tænkes: om de alle, ligesom nogle af dem, have deres Indkomster ved forskellige Sportler af de gjenneføjende Skibe eller af Statens almindelige Kasse, er mig utvilsomt; men lad dem endog tænkes af Told-Introdere, saa kunne disse Lønninger dog vel ikke siuge over en halv Tonde Guld?

Jeg har vel ogsaa hørt naadig, at Drefunds Told ikke længere gaar til Statol- og Partikulær-Kassen. Om det forholder sig saa, skal jeg ikke kunne sige. Hvorom alting er, saa eriterer dog denne Kasse og maa vel allige have nogle

Indkomster. Jeg erindrer mig, at jeg hos én af mine Venner, der nu opholder sig i én af Provinierne langt fra Hovedstaden, har set en Liste, hvorefter de kongelige Personers Deputater og Hofbetjentenes Lønninger for Aaret 1796 beløbe sig til noget over fem Tonder Guld. Lægges man nu hertil Hof- husholdnings-Udgifterne med Mad og Truffe o. s. v., Partikulær- og Statol-Kassens Indkomster, samt de Summer, som Hans Majestæt Kongen, efter sin allerhøjeste Magt og Myndig- hed, nu og da, under egen høje Haand, rekvirerer, og som i Ordrene liges at være til et vist Brug, hvilke Summer underiden kunne paa én Gang og efter én Anvisning beløbe sig til en Snees Tusende Rigsdaler og der over, og hvis Anvendelse saaledes, efter Sagens Natur, maa forblive en Hems- melighed, saa vil man let iagte, at min Beregning ikke er overdreven.

Maasse kunde man ogsaa finde, at min Beregning maa blive urigtig af en anden Aarsag, fordi man vedtaar, at der, siden Thaarups Statistik udkom, endnu ere gjorte flere Besparelser ved Hofholdningen. Om det forholder sig saaledes, og hvori disse Besparelser bestaa, véd jeg ikke. Jeg vil ikke benægte denne Paastand, da jeg ikke er i Stand til at bevise den modsatte; men jeg maa blot bede anmærket:

- 1) At jeg i min Beregning langt fra ikke har anført alle de Indtægter, der tilflyde Partikulær-Kassen.
- 2) At der ere adskillige Hofbetjenters Lønninger, der, som ovenmeldt, betales ud af andre Kasser.
- 3) At jeg her ovenfor har udsat over 14,000 Rd. af min generelle Summa for at lade paa, hvad der maasse endnu paa et eller andet Sted kunde være for højt anført; og
- 4) At jeg, naar det maatte tillades mig at gjenomgaa Statol- kassens Pensioners-Liste, sikkert vilde her finde mangfoldige Pensioner til Folk, der ikke egentligen have tjent Staten, men blot Kongen, saasom afskedigede Kammerherrer, Kammer-